

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Gaal Andor*

Cím: *Fél ágy kiadó*

Forrás: *Világ*

Op.
(Hely)

1922. VIII. 16
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy 333.32

Hely

Idő "1922"

Személy

Helyszám

Fél ágy kiadó

Szeretem a Belvárost. Szeretem a csöndjét, a helyenként vidékies nyugalmat, öreg és roskadt házeit, amelyek mögé békés és vonzó interiőröket rajzol a képzeletem. Tegnap is ott sétáltam, frissen és délelőtti jókedvvel, a csöndes és néptelen utcáskék labirintusában és arra gondoltam, milyen jó is az, hogy van ennek a tülekedő, vérszagu világnak egy békés, áldott, megelégedett kis zuga, ahová nem jutnak el a gondok, nélkülözések, meg egyéb nyomorúságai az életnek...

És ekkor, ahogy befordultam az Irányi-utcába, az egyik ódon, egyemeletes ház kapuján egy rajzszöggel odacrósított papírlap döbönt a szemembe. Ez volt ráírva, rendetlen, gyakorlatlan, gyámoltalan betűkkel: *Fél ágy kiadó tisztességes fiatalembernek. Bővebbet földszint kettő, özvegy Vasnénél.* (Ez természetesen álnév, az igazít nincs szívem kijárni az újságba.)

Mondhatom, kótyagos voltam a fájdalomtól, amíg megtaláltam a sötét, kőkockás udvarban a földszint kettőt. Nagyon rosszul esett, hogy még itt is, ebben a boldognak érzett tusculanumban is felütötte már tanyáját a nyomor, meg a szomorú keresetre kényszeredett szegénység. Bekopogtam a földszint kettőbe, ahol özvegy Vasné egy mosóteknő előtt görnyedt és feigyürközve gyömöszölt néhány foltozott fehérneműdarabot a kékítő vízben. Végignézt, amikor beléptem, aztán megkérdezte:

— Mi tetszik?

— A kiadó ágyat szeretném megnézni — mondtam belső szegyenkezéssel, amiért így kotorászok idegen emberek nyomorúságában.

Özvegy Vasné még egyszer végignézt, aztán megrázta keserű és ráncos fejét és szótlánul mosott tovább.

— Talán ki van már adva? — érdeklődtem szerényen. — De hiszen a kapun még künn lóg a cédula? ...

— Nincs kiadva, de az urnak nem kiadó... Az ur biztosan a lakáshivataltól van. Ahelyett, hogy hagyná békiben dolgozni a szegény embert, idejön spiönkodni...

— De kérem, — védekezem ijedten, — eszemben sincs ilyesmi! Menekült diák vagyok, nincs pénzem szállodában vagy albérletben lakni, hát keresek egy rendes ágyat...

Özvegy Vasné harmadszor is végignézt.

— Biztos, hogy menekült diák?

— Kérem, itt vannak az irásaim, — mondom készségesen és úgy teszek, mintha keresgélne a zsebeimben.

— Jó, jó, hagyja! Kerüljön beljebb!

Bevezet egy sötét, nedves udvari szobába. A szoba egyik sarkában egyszerű, fekete vaságy, kopott barna ágyterítővel letakarva.

— Ez az, — mondja özvegy Vasné — jó ruganyos, tiszta ágy...

— És ki alszik még benne?

— Oh kérem, a másik ur nagyon rendes, tisztességes fiatalember. Biztosan jóban lesznek egymással. Csak félháromkor szokott hazajönni, mert pincér Budán, kettőig benn kell neki lenni az üzletben... Ez itt a ládája, tetszik látni, mindent szép rendben tart... Nagyon tisztességes egy ember...

— És ön hol alszik? — Kérdezem.

— Én kérem kinn a konyhában csinálók egy kis vackot magamnak éjszakára... Ja igaz — teszi hozzá gyorsan — azt előre kikötöm kérem, hogy ide nem lehet nőt hozni... Én tisztességes, becsületes asszony vagyok kérem, fel nem venném semmiért, hogy a házban kibeszéljenek a szomszédok. Ezt kérem semmi esetre sem engedhetem meg, előre is kikötöm...

— Ugyan kérem, — nyugtatom meg — hogy tetszik illet képzelné, hogy én ide nőt hoznék, fél ágyba?

— Kérem, már egyszer megtörtént, egy nyomdász lakott nálam, az ide akarta hozni a menyasszonyát, aztán fel is mondott, amiért nem engedtem. Hát kérem, azóta mindig kikötöm előre, mert ez egy tisztességes ház kérem...

— Ne tessék félni, — mondom, — megígérem, hogy nem hozok nőt...

— Akkor jó, — nyugszik meg szegény özvegy Vasné.

— És mi lesz a fizetség? — Kérdezem.

— Harminc korona egy napra kettőjüknek, vagyis tizenöt korona egynek-egynek. De előre kell kifizetni, kérem, legalább egy hétre... Az százöt korona...

Ne méltóztassék rossz néven venni, hogy ideim, de nagyon a szívemre szaladt ez a heti százöt korona, amire nézve özvegy Vasné szorongva várta a verdikémet, mert attól félt, hogy sokallni találok. Hirtelen az jutott eszembe, hogy szivarra meg cigarettára körülbelül százöt koronát adok ki déltől hajnalig, pedig nem is vagyok nagyon könnyelmű ember. Meg az is eszembe jutott, hogy a kávéházi költségem is rendszerint többet tesz ki napi százöt koronánál. Még még sok minden hiábavalóságot tudnék hamarosan felsorolni, amik mind-mind jóval felülmúlják szegény özvegy Vasné

százöt koronáját...

— Rendben van, kérem, — mondtam kissé elfogulva az előbbi elgondolásoktól, — szóval most kifizetem egy hétre... Tessék!...

Átadtam százöt koronát. Özvegy Vasné megszámolta, megköszönte. Aztán hálás, barátságos mosollyal hozzátette:

— Ha későn tetszik jönni, csak tessék erősen zörgetni a konyhaajtón. Öreg asszony vagyok már, de azért hamar felébredek, ha muszáj... Volt már olyan lakóm, akinek hajnali négykor kellett ajtót nyitnom...

— Én, kérem, itthon leszek már tíz óra előtt —
vigasztaltam.

— Akkor hát a viszontlátásra!

Ezúton kérek bocsánatot özvegy Vasnétól, amiért nem jöttem meg este tíz előtt, sem este tíz után, sőt alkalmasint nem is jövök soha többé. És a budai pincért is meleg szeretettel üdvözlöm, akivel meg kellett volna osztanom heti százöttkoronás ágyamat. Nagyon kérem, ne haragudjanak, amiért cserben hagytam őket.

Gaál Andor.